

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Ba-midbar

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

וכ סחניפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8951

כו (א) אלם דער עוויגע צו משה אונד צו אלעזר, זעהן דעם פריעסטערס אהרן, שפראך וויא פאלגט: (ב) געה- מעט דיא אנצאהל דער גאנ- צען נעמיינע דער קינדער ישראל'ס אויף, פאן צוואנציג יאהרען אן אונד דאריבער, נאך איהרען פאמיליען, זא פיעל איהרער דיענסטע טהון קאננען אין ישראל. (ג) משה אונד דער פריעסטער אלעזר רעדעטע מיט איהנען דיע זערהאלב אין דען געפילרען מיאכ'ס אים ירדן געגען יריחו, אונד שפראכען: (ד) פאן צוואנציג ציג יאהרען אן אונד דאריבער

כו (א) ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר: (ב) שאו את ראשו כר-עדת בני ישראל מן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל-יצא צבא בישראל: (ג) וידבר משה ואלעזר הכהן אתם בערבת מוצאב על-ירדן ירחו לאמר: (ד) מן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את משה ובני ישראל

(ואלל אללעס געזעהלט ווערדען), וויא דער עוויגע (שאן עהערעם) דעם משה אונד דען קיני

ר ש י

תרגום אונקלוס

כו (ב) לבית אבותם. על שנת האנ יתיחסו ולא אמר האם: (ג) וידבר משה ואלעזר הכהן אותם. דברו עם על זאת שזה המקום למנותם: לאמר- אמרו להם לריבים אתם לימנות: (ד) מן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה וגו'. שיהיה מוניכס מן עשרים שנה ומעלה שנאמר כל העובר על הפקודים וגומר: משפחה

כו (א) ויאמר יי למשה ואלעזר בר אהרן בהנא למימר: (ב) קבילו ית חושבן כל בנשחא דבני ישראל מבר עשרין שנין ולעילא לבית אבהתהון כל נפיק חילא בישראל: (ג) ומליל משה ואלעזר בהנא ויאמרו לממני יתהון במשריא דמוצאב על ירדנא דיריחו למימר: (ד) מבר עשרין שנין ולעילא במא די פקיד יי ית משה ובני ישראל

ב א ו ר

כו (א) ויאמר ה' אל משה, הפסוק הזה מקובר על ויהי אחרי המגפה, ובאורו שהיה אחרי המגפה כאשר צוה ה' למנות את ישראל, כי על המנוים האלה אמר לאלה מחלק הארץ, לכן היה לריך לדעת מספר הנותרים מהם אחרי המגפה: שאו את ראש, תא קבילו ית חושבן, וכן מתורגם בל"א: כל יצא צבא, ימכן שמלת זנא חואר הפעל הוא, ופירושו יליאת זנא, וכבר פרשתי למעלה (א' י"ג): (ג) אחם, עם וכן רבים: על ירדן ירחו, אלל הירדן שהוא נגד עיר ירחו: (ד) מן עשרים שנה ומעלה, זה הוא מאמר בפני עצמו מוסב על מלת לאמר שנפסוק הקודם, רצה לומר שזה היה דבר משה ואלעזר עם ישראל שיהיו נמנים מן עשרים ומעלה: כאשר צוה ה' את משה ובני ישראל, אינו שנ על המלוה שזוה עמה למשה ואלעזר, אצל מלת לוח היא עבר שכבר נשלם, ובאורו כאשר כבר לוח אל משה ואל בני ישראל היולאים מארץ מלרים, שימנו מהם מן עשרים בן עמה לא ימנו פחות מן עשרים, ועל

ישראל היצאים מארץ מצרים: *
 (ה) ראובן בכור ישראל בני
 ראובן חנוך משפחת החנכי
 לפלוא משפחת הפקאי (ו) לחצרון
 משפחת החצרוני לכרמי
 משפחת הכרמי: (ז) אלה משפחת
 הראובני ויהיו פקדיהם שלשה
 וארבעים אלף ושבע מאות
 וששים: (ח) ובני פלוא אליאב:
 (ט) ובני אליאב נמואל ודתן

קנדרען ישראל ס בעפאהלען
 האטטע, דיא אויס מצרים גע-
 צאגען ווארען. (ה) ראובן,
 דער ערשטגעבארנע ישראלים:
 דיא קנדרען ראובן ווארען חנוך
 אונד דיא חנוכישע געשלעכט,
 פאן פלוא דאן פלואישע גע-
 שלעכט, (ו) פאן חצרון דאן
 חצרונישע געשלעכט, פאן
 כרמי דאן כרמישע געשלעכט.
 (ז) ריעום זינד דיא געשלעכטר
 דעס ראובנישען שטאממעס,
 אונד דיא נעמוסטערטען דער-
 ועלבען ווארען אן דער צאהל,
 דרייא אונד פיערציג טויזענד
 זיעבען הונדערט אונד דרייא
 סיג. (ח) דיא זעהנע פלוא

ואכירם

ווארען אליאב. (ט) דיא זעהנע אליאבים נמואל, דתן אונד אכירם
דיע.

ר ש י

תרגום אונקלוס

ישראל די גפקו מארעא דמצרים: (ה) ראובן
 בוכרא דישראל בני ראובן חנוך זרעית
 חנוך לפלוא זרעית פלוא: (ו) לחצרון זרעית
 חצרון לכרמי זרעית כרמי: (ז) אלין זרעית
 ראובן והו מניניהון ארבעין וחלתא אלפין
 ושבע מאה וחלתין: (ח) ובני פלוא אליאב:
 (ט) ובני אליאב נמואל ודתן ואכירם הוא

(ה) משפחת החנכי. לפי שהיו האומות
 סבזין אותם ואומרים מה אלו מתייחסין
 על שנתיהן סבזין הם שלא שלטו המלכיים
 באמותיהם אס נגופס היו מושלים ק"ו
 כנשיותיהם לפיכך הטיל הק"כ"ה שמו עליהם
 ה"א מלד זה ויו"ד מלד זה לומר מעיד
 אני עליהם שהן בני אבותיהם וזה הוא
 שמפורש על ידי דוד שנטי יח עדות לישראל
 השם הזה העיד עליהם לשנטיהם לפיכך
 נכלס כחוב החנוכי הפלואי אבל בימנה
 לא הולך לומר משפחת הימני לפי שהשם
 קבוע

דתן

ב א ו ר

ועל הכונה הזאת מתורגם בלשון אשכנזי: (ה) חנוך, חסר למ"ד הכנוי והראוי לחנוך משפחת
 החנכי, הנה יש לשמות היחס הנמלאים בפרשה הזאת נטיות שונות, כי מלד הדקדוק החיר"ק
 שנסופו עם יו"ד המשך אחריו הוא סימן היחס. כמו חנוכי, פלואי, זרחי, סרלי וכן כלם,
 וכשמות שיש להם ה"א נחה בסוף תפול הה"א, והחירי"ק הראוי להיות באות אחרונה יבא תחת
 נון נוספת עם יו"ד המשך אחריו, כמו מן שלה שלני, מן סוף פוני שהוא כמו פני, אלא
 שהונח הו"ו ונעשה שור"ק גדול תחת קטן, או שמהיה על דרך השלמים שלחי, פניחי, והיה
 לפי זה ראוי גם כן מן ימנה ונריעה ימנני בריעני, או ימנני בריעני, והנה בימנה נשארה
 הה"א כמו בנפרד בלא יו"ד היחס, ומן בריעה יאמר בריעני ונפלה הה"א ולא נשלמה בנון
 ובשמות שיש להם יו"ד נחה בנפרד, כאו מני, אנוני, ראויים ננטיהם בשני יודין נמים
 אזה מ הנפרד, והשנית ליחס, ומתסר יו"ד הנפרד, והנמוכה היא ליחס: (ו) ויהיו פקדיהם,
 לר"ז

וַאֲבִירֵם הוּא דְתָן וַאֲבִירֵם קְרוּאֵי
הַעֲדָה אֲשֶׁר הִצִּי עַל-מֹשֶׁה וְעַל-
אֶהְרֹן בְּעֵדַת-קָרָח בְּהִצְתָּם עַל-
יְהוָה: (י) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת-פִּיהָ
וַתַּבְלַע אֹתָם וְאֶת-קָרָח בְּמוֹת
הַעֲדָה בְּאֹכַל הָאֵשׁ אֶת הַמְּשִׁים
וּמֵאֵתִים אִישׁ וַיְהִיו לְגַם: (יא) וּבְנֵי-
קָרָח לֹא-מָתוּ: (יב) ס (יג) בְּנֵי

דיעודתן אונד אבירם ווארען
דיא פֿערֿאָרנעמען דער גע-
טוינע, דיאויך וויעדער משה
אונד אהרן אויפֿלעהנטען פֿאָן
דעם אָנהאַנגע דעם קרח, דאָ
זיאויך וויעדער דען עוויגען אויפֿ-
לעהנטען, (י) דאָ דען דיא ער-
דע זך אויפֿטהאַט, אונד זיא
געבסט קרח פֿערשלאַנג, דאָ
אויך דער אבירגע אָנהאַנג
אומקאַם, אינדעם דאָ פֿייער
דיא צווייא הינדערט אונד
פֿינפֿציג מאָן פֿערצעהרטע,
דיא דאָרוך צום שטראַפֿ.

עקסעמפל וואורדען. (יא) דיא זעהנע דעם קרח אבער זינד ניכט אומגעקאממען. (יג) דיא

ועהנע

תרגום אונקלוס

ר ש י

דָּתָן וַאֲבִירֵם מְעֲרָעִי בְּנִשְׁתָּא דְאֶרְתְּכֶנְשׁוּ
עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן בְּבִנְשִׁתָּא דְקָרָח
בְּאַחַבְנוּשִׁיהוֹן עַל יְיָ: (י) וּפְתַחַת אֶרְעָא ית
פּוּמָהּ וּבְלַעַת יתְדִיוֹן וַיִּת קָרַח בְּמוֹתָא
דְּכִנְשִׁתָּא בְּדִ אֶכְלַת אֲשַׁחַא ית מֵאָתָן וְחִמְשִׁין
בְּבָרָא וַיְהוּ לְאָת: (יא) וּבְנֵי קָרַח לֹא מִיתוּ:
בני

קנוע צו יו"ד נראש וה"א נסוף: (ט) אשר
הכו. את ישראל על משה: בהנחם.
את העם על ה': הכו. השיאו את ישראל
לריב על משה לשון הפעילו: (י) ויהיו
לגם. לאות ולזכרון למען אשר לא יקרב
איש זר (במדבר י"ז) לחלוק על הכהונה:
(יא) ובני קרח לא מתו. הם היו נעלה
חמלה ובשעת המחלוקת הכהנו תשובה
בלגם לפיכך נתנצר להם מקום גנוה
בניהגם

ב א ו ר

לר"ז לפי שהכנויים אינו שב על המשפחות, אלא על הפרטים שבהן וכס הזכרים: (ט) אשר
הצו, מבנין הפעיל מנורות חס"נ ונל"ה, כי שרשו נלה, ודגש הכל"י מורה על חסרון נו"ן פ"א
הפעל והראוי בתשלומו הולו על משקל הונו. וכן בהלכות הוא מקור מזה הבנין על דרך הזה
וענינו לשון מריבה, ולפי שדתן ואבירם היו סנת מריבת ישראל על משה ואהרן, לכן ישחמז
במלה הזאת בבנין הפעיל: (י) ואח קרח במות העדה, פירשתי למעלה בפרשת קרח: ויהיו
לגם, ענין השרש הזה בכל המקרא לשון התרוממות ונכחות, כמו ה' נמי (שמות י"ז ע"ו),
כי

ה מ ע ר

כו (ט) אשר חצו, לשון רש"י: ,,את ישראל על משה: בהנחם. את העם על ה': הכו. השיאו
את ישראל לריב על משה לשון הפעילו. נ"ב נאר רש"י ניגמסר כפעול והוא ישראל והעם,
כי אם תהיה הכוונה שדתן ואבירם נלו עם משה לא היה ראוי לבוא הפעל בהפעיל כנודע.
והרב ר' אליהו מורכי חמה על רש"י מדוע אמר על הכו את ישראל ועל בהנחם את
העם ע"ש, ויראה לי כי רש"י נא לחזק למה נחלק המחזמר לשנים ולא נאמר הכו על משה ועל
אהרן ועל ה', ולזה אמר כי הכו יורה על ישראל וגם השאינים והמה המרעמו אך על משה
ועל אהרן ולא שמו בשמים כיהם לדבר על אלהים, ועי"ז הבנו חלונות העם והמה הכמותים
(ובמו שחמר הרב לעיל י"א ח"א חין העם הל"ח רשעים) גם על ה'.

שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפַּחְתְּךָ לְנִמְוָאֵל
מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין
מִשְׁפַּחַת הַיְּמִינִי לְיָכִין מִשְׁפַּחַת
הַיְּכִינִי: (יג) לְזֹרַח מִשְׁפַּחַת הַזֹּרְחִי
לְשֹׂאֵל מִשְׁפַּחַת הַשֹּׂאֵלִי: (יד) אֱלֹהֵי
מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמַעְנִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים
אֱלֹהֵי וּמֵאֲתָיִם: ס (טו) בְּנֵי
גֵד לְמִשְׁפַּחְתְּךָ לְצַפּוֹן מִשְׁפַּחַת

ואהנע שמעון נאך איהרען נע-
שלעכטערן: פֿאן נמואל דאן
נמואלישע געשלעכט, פֿאן ימין
דאן ימינישע געשלעכט, פֿאן
יכין דאן יכינישע געשלעכט,
(יג) פֿאן זרח, דאן זרחישע
געשלעכט, פֿאן שאול דאן
שאולישע געשלעכט. (יד) דיע.
ועס זינד דיא געשלעכטער
דעס שמעינישען שטאמעס,
צוואמען צווייא אונד צוואנ-
ציג טויענד אונד צווייא הונ-
דערט. (טו) דיא זאהנע גר נאך
איהרען געשלעכטערן. פֿאן
צפון

הצפוני

ר ש י

תרגום אונקלוס

(יב) בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְזֹרְעֵיחֶהוּן כְּנִמְוָאֵל זֹרְעִית
נְמוּאֵל לְיָמִין זֹרְעִית יָמִין לְיָכִין זֹרְעִית יָכִין:
(יג) לְזֹרַח זֹרְעִית זֹרַח לְשֹׂאֵל זֹרְעִית שֹׂאֵל:
(יד) אֱלֹהֵי זֹרְעִית שִׁמְעוֹן עֶשְׂרִין וּחֲרִין אֱלֹהֵי
וּמֵאֲתָן: (טו) בְּנֵי גֵד לְזֹרְעֵיחֶהוּן לְצַפּוֹן
זֹרְעִית

בניסוס ויסנו סס: (יג) לזרח. הוא נומר
לסון זוהר אבל משפחת סהוד בטלה וכן
חמש משבט בנימן שהיי בעשרה בניס ירד
למלרים וכאן לא מנה אלא חמשה וכן
אלכין לגד הרי שבע משפחות ומלאחי
בגמרא ירושלמית שבאח אהרן נסחלקו
עוני כבוד ובאו הכנענים להלחם בישראל
ונתנו לב לחזור למלרים וחזרו לאחוריהם
שמונה מסעות מהר ההר למוסרה שאמר
ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן (דברים י"ד) והלא נהר ההר מת וממוסרה
עד הר ההר שמונה מצות יש למפרע אלא שחזרו לאחוריהם ורדפו בני לוי אחריהם להקזירם
והרגו מהם שבע משפחות ומבני לוי נפלו ארבע משפחות משפחת שמעי ועוזיאלי ומבני יזכר לא
נמנו נאן אלא משפחת הקרתי והרביעית לא ידעתי מה היא ורבי תנחומא דרש שמתו במגפה
בדבר בלעם אבל לפי החסרון שחסר משבט שמעון במנין זה ממנין הראשון שבמדבר סיני נראה
שכל ארבעה ועשרים אלף נפלו משבטו של שמעון:

לסוני

ב א ו ר

כי נושא הנס הוא נושא גבוה שמתראה על כל בני הכנא ואחריו ילכו, וכן נקרא וילון הספינה
נס, כל פראו נס (ישעיה ל"ג כ"ג), לפי שמרימין אותו על התורן אל אשר יהיה שמה הרוח
להוליך הספינה אחריו חלק, ועל זה הדרך נקראים מעשי ה' וגבורתו אשר ילאה כל משגיל
להשיגם בשם נסים, לפי שהם מורים לבני האדם דרכי השם ונפלאותיו בעבור תהיה יראתו על
סנייהם ואחריו ילכו, וכן אס לשבט ולעונש על המורדים במלותיו שיהיה לזכרון ולמשמרת לדור
אחרון ולא יזידון עוד. ועל הדרך הזה אסר גם בבליעת עדת קרח ויהיו לנס רבה לומר לזכרון
למען אשר לא יקרב איש זר, וכן פירש"י וראב"ע, וכן מתורגם בלשון אשכנז: (יב) לנמואל,
הוא ימואל (בראשית מ"ו י'): (יג) לזרח, הוא לזרח (שם) כי הוראת זרע וזוהר שתייהן לשון
זהר הוא, מה שאין בן לזרח משפחת הזרחי האמור בבני יהודה (להלן כ') ששמו העלם היה
זרע, והנה בפרשת ויגש (בראשית שם) מונה שש משפחות לשמעון ימואל וימין ואוהד ויכין וזוהר
ושאל, והנה ימואל וזוהר הם נמואל וזרח שמונה כאן, וכן ימין ויכין, ומשפחת סהוד בטלה,
וכן ה' משבט בנימן, כי כפ' ויגש מונה עשרה בניס לבנימן בבואו למלרים והם בלע ובכר
ואלכל גרש ונעמן אחי וראש מפים וחפס וחרד, וכאן הוא מונה דק חמשה, וסס בלע, אשכל,
ספירס

תרגום אשכנזי

צפון דאן צפונישע געשלעכט, פאן חני דאן חנישע געשלעכט, פאן שוני דאן שונישע געשלעכט, (טז) פאן אוני דאן אונישע געשלעכט, פאן ערי דאן ערישע געשלעכט, (יז) פאן ארוד דאן ארודישע געשלעכט, פאן אראלי דאן אראלישע געשלעכט. (יח) דיא געשלעכטער דער קינדער גר ענטהיעלמען אן געמוסטערטען פיערציג טויזענד אונד פינף הונדערט. (יט) דיא זאהנע יהודה ער אונד אונג; אללין ער אונד אונג שטארבען אים לאנדע כנען, (כ) אונד נון ווארען נאך דיא זאהנע יהודה נאך איהרען געשלעכטערן: פאן שלה דאן שלנישע געשלעכט, פאן פרץ דאן פרעישע געשלעכט, פאן זרח

זרח

ר ש י

(טז) לאזני-אומר אני שזו משפח' אשכנז יאיני יודע למה לא נקראת משפחתו על שמו: לישוב

פינחס כו

הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני: (טז) לאוני משפחת האוני לערי משפחת הערי: (יז) לארוד משפחת הארודי לאראלי משפחת האראלי: (יח) אלה משפחת בני גר לפקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: ס (יט) בני יהודה ער ואונג וימת ער ואונג בארץ כנען: (כ) ויהיו בני יהודה למשפחתם לשלה משפחת השלני פרץ משפחת הפרצי

לזרח

תרגום אונקלוס

זרעיה צפון לחגי זרעיה חגי לשוני זרעיה שוני: (טז) לאוני זרעיה אונג לערי זרעיה ערי: (יז) לארוד זרעיה ארודי לאראלי

זרעיה אראלי: (יח) אללין זרעיה בני גר למנגינהון ארבעין אלפין וחמש מאה: (יט) בני יהודה ער ואונג ומירת ער ואונג בארעא דכנען: (כ) ויהיו בני יהודה לזרעיהון לשלה זרעיה שלה לפרץ זרעיה

פרץ

ב א ו ר

אחירם הוא אחי, שפופס הוא מפיס, מופס הוא מפיס, ונחסרו בכר, גרא, נעמן, ראש וארר, כי מה שפופס מונה (להלן מ') משפחת הארדי ומשפחת הנעמי הם בני בלע בן בנימין, וזה לשון הרמב"ן, והנכון בעיני כי נעמן וארד אשר ימנה בבני בנימין שם בפרשת ויגש הם בני הכנור בלע כמו שמפורש כאן, וכן ימנה אותם בדברי הימים (א' ח' ג') ומנהג הכתוב לעשות בני ננים כננים כמו שכתוב את לנן בן נחור (בראשית כ"ט ה'), והוא היה בן בתואל בן נחור, וכתב בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארס ועון ומול וגמר ומש (דברי הימים א' א' י"ח), והנה אלה ארבעתם האחרונים בני בניו. אף על פי שלא עשה בן בבני פרץ ובני בריעה אולם נולדו על ברכי בנימין וימשבם לו כדרך ואלה חולדות אהרן ומשה ע"כ, וכן פירש רש"י (להלן כ"ד), ומשפח' אשכנז לנד כתב רש"י כאן על פי החננומא שגם היא בטלה, ולהלן (נפסוק ט"ז) כתב שהוא

לְזָרְחַ מִשְׁפַּחַת הַזֹּרְחִי: (כא) וַיְהִי
 בְּנֵי-פָרֶץ לַחֲצֹרֹן מִשְׁפַּחַת
 הַחֲצֹרִי לַחֲמוּל מִשְׁפַּחַת
 הַחֲמוּלִי: (כב) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה
 לְפָקְדֵיהֶם שֵׁשָׁה וְשִׁבְעִים אֵלֶּף
 וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: ס (כג) בְּנֵי
 יִשְׁשָׁכָר לְמִשְׁפַּחַת הַזֹּרְעַ
 מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלְעֵי לְפִיָּה מִשְׁפַּחַת
 הַפּוּנִי: (כד) לְיֹשֵׁב מִשְׁפַּחַת
 הַיִּשְׁבִּי לְשִׁמְרוֹן מִשְׁפַּחַת הַשְׁמֹרֶנִי:
 (כה) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת יִשְׁשָׁכָר
 לְפָקְדֵיהֶם אַרְבַּעַה וְשִׁשִּׁים אֵלֶּף

זרח דאז זרחישע געשלעכט.
 (כא) דיא זעהנעדעס פריץ ויא-
 רען פאז חצרון דאז חצרונישע
 געשלעכט, פאז ח מול דאז
 חמולישע געשלעכט. (כב) דיע-
 זע געשלעכטער יהודה ענט-
 היעלטען אן געמיסטערטען:
 זעכס אונד זיעכענציג טייענד
 פינף הינדערט. (כג) דיא זעה-
 גע יששכר נאך איהרען גע-
 שלעכטערן: חולע געכסט דעם
 חולעישען געשלעכטע פאז
 פוה דאז פונישע געשליכט,
 (כד) פאז ישוב דאז ישובישע
 געשלעכט, פאז שמרון דאז
 שמרונישע געשלעכט. (כה) די-
 זע געשלעכטער דעס יששכר
 ענטהיעלטען אן געמיסטער-
 טען: פיער אונד זעכציג טי-
 זענד

ושלש

חרגום אונקלוס

ר ש י

פָּרֶץ לְזָרְחַ זֹרְעִית זָרַח: (כא) וַיְהִי בְּנֵי הַרְצֵן
 לְהַצְרוֹן זֹרְעִית הַצְרוֹן לְחֵיגֹל זֹרְעִית חָמוּל:
 (כב) 'אֵלֶּין זֹרְעִית יְהוּדָה לְמַנְיָהוֹן
 יִרְעִין וְשֵׁשָׁה אֵלְפִין וַחֲמִשׁ מֵאוֹת:
 (גג) בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר לְזֹרְעִית הַזֹּרְעֵי
 תּוֹלְעֵי לְפִיָּה זֹרְעִית פּוּנִי: (כד) לְיֹשֵׁב
 זֹרְעִית יִשְׁבִּי לְשִׁמְרוֹן זֹרְעִית שְׁמֹרֶן:
 (כה) אֵלֶּין זֹרְעִית יִשְׁשָׁכָר לְמַנְיָהוֹן שְׁחִין

(כד) לישוב. הוא יוב האמור ציירדי
 מכרים כי כל המזפחות נקראו על שם
 יורדי מצרים והנילדין משם והלאה לא
 נקראו המזפחות על שם חוץ ממזפחות
 אפרים ומנשה שנולדו כלם במצרים וארד
 ונעמן בני בלע בן בנימין ומלחמי ביסודו
 של ר' משה הדרשן שירדה אמן למצרים
 כשהיא מעוברת מהם לכך נחלקו למשפחות
 בחצרון וחמול שהיו בני ציוס ליהודה ומנר
 ומלכיאל שהיו בני ציוס של אשר ואם
 אגדה היא הכי טוב ואם לאו אומר אוי
 שהיו לכלע בני ציוס הרבה ומשנים הללו
 ארד ונעמו יצאי מכל אחד משפחה רבה
 ונקראו חולדות שאר הבנים על שם בלע וחולדות השנים הללו נקראו על שם וכו' אוי אומר בני
 מכיר שנחלק לב' משפחות אחת נקראת על שמו ואחת נקראת ע"ש בלעד דיי. ה' משפחות חסרו
 מבניו של בנימין כאן נחקיימה מקלת נבואת אמו שקראתו בן אוי בן אנינות ובפלגש בגבעה נחקיימה
 כולה זו מלחמי ביסודו של ר' משה הדרשן:

וארבעה

ב א ו ר

שכא משפחת אזני שלח הזכרו בפרשת ויגש: (כא) החמולי, ה"א הדעמ בסגול' כדונה לפני
 אלת גרונית הקמולה: (כד) לישוב, הוא יוב האמור ציירדי מכרים נפ' ויגש, ונחנה שמו
 כמו בבני בנימין שהזכרתי למעלה (י"ב) שנחמלפו שמוחם נחמיר או יחיר אות אחת:
 בני

וענד אונד דרייא הונדערט.
 (כו) דיא זעהנע זבולון נאך איה:
 רען געשלעכטערן: פֿאָן סרד
 דאָז סרדישע געשלעכט, פֿאָן
 אלון דאָז אלונישע געשלעכט,
 פֿאָן יחלאל דאָז יחלאישע
 געשלעכט. (כו) דיזע געשלעכט.
 טער דעם זבולונישען שטאַט.
 מעס ענטהיעלטען אָן געמוס.
 טערטען. זעכציג טויזענד אונד
 פֿינף הונדערט. (נח) דיא זעה:
 נע יוסף נאך איהרען געשלעכט.
 טערן: מנשה אונד אפרים:
 (נט) דיא זעהנע מנשה: פֿאָן
 מכיר דאָז מכירישע געשלעכט,
 מכיר צייגטע גלעד, פֿאָן גלעד
 קאָבדאָז גלעדישע געשלעכט.
 (ז) דיא זעהנע גלעד, איעזר
 מיט דעם איעורישיען געשלעכט.
 טע, פֿאָן חלק דאָז חלקישע
 געשלעכט, (לא) פֿאָן אשריאל
 דאָז אשריאלישע געשלעכט,
 פֿאָן שכם דאָז שכמישע גע-
 שלעכט

ושלש מאות: ס (כו) בני
 זבולון למשפחתם לסרד משפחת
 הסרדי לאלון משפחת הארני
 ריחלאר משפחת היחלאלי:
 (כו) אקה משפחת הזבולני
 לפקדיהם ששים אלף וחמש
 מאות: ס (כח) בני יוסף
 למשפחתם מנשה ואפרים:
 (נט) בני מנשה למכיר משפחת
 המכירי ומכיר הוליד את-
 גלעד לגלעד משפחת הגלעדי:
 (ז) אקה בני גלעד איעזר
 משפחת האיעזרי לחלק
 משפחת החלקי: (לא) ואשריאל
 משפחת האשריאל ושכם

משפחת

הרגום אונק לום

וארבעה אלפין וחלח מאה: (כו) בני זבולון לזרעיתיהון לסרד זרעית סרד לאלון
 זרעית אלון ליחלאל זרעית יחלאלי: (כו) אלין זרעית זבולון למניניהון שתין
 אלפין וחמש מאה: (כח) בני יוסף לזרעיתיהון מנשה ואפרים: (נט) בני מנשה
 למכיר זרעית מכיר ומכיר אוליד ית גלעד לגלעד זרעית גלעד: (ז) אלין בני
 גלעד איעזר זרעית איעזר לחלק זרעית חלקי: (לא) ואשריאל זרעית אשריאל ושכם
 זרעית

באור

(כט) בני מנשה, זעביר בני בניו אמר בני לשון רבים, כי לא נולד לו רק מכיר לבדו: (ז) לחלק
 משפחת החלקי, השמות שם העלם פירו לשם היחס כהשמות שם בללי או שם האקרה
 בנטימיהם, כי מן ספר נאמר ספרו, ספרה ונומר, ואם שם"א אות הגרון כמו מן עגל, חלב
 נאמר עגלו, חלב וכן מן חפר נאמר משפחת החפרי: (לא) ושכם משפחת השכמי, ולכל
 אומר לכנר משפחת הכנרי הס"א נפת"ח, וכן לכל משפחת הנלעי, לפי שנטית משקל פֿעל
 על שני דברים אם שהם"א כמירק כמו מן בָּנָד, בָּגָדוּ, או נפת"ח הס"א, כמו מן מִלְכָּה, מִלְכָּה
 מלכד

מִשְׁפַּחַת הַשְּׂכָמִי: (לג) וְשְׁמִידֵעַ
 מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידֵעִי וְחֶפֶר
 מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי: (לג) וְצִלְפַּחַד
 בֶּן־חֶפֶר לֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם־
 בָּנוֹת וְשֵׁם בָּנוֹת צִלְפַּחַד מַחֲלָה
 וְנוֹעָה חַגְלָה מְלֶכְהָ וְתַרְצָה:
 (לד) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה
 וּפְקַדֵיהֶם שְׁנַיִם וְחַמְשִׁים אַלְף
 וְשִׁבְעַת מֵאוֹת: (לה) אֵלֶּה
 בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפַּחָתָם
 לְשׁוֹתֵלַח מִשְׁפַּחַת הַשְּׁתַלְחִי
 לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבְּכָרִי לְתַחַן
 מִשְׁפַּחַת הַתַּחֲנִי: (לו) וְאֵלֶּה בְּנֵי
 שׁוֹתֵלַח לְעֶרְן מִשְׁפַּחַת הָעֶרְנִי:
 (לז) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֶפְרַיִם
 לְפְקַדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשָׁלְשִׁים אַלְף

שלעכט, (לג) פֶּאָן שמידעדאן
 שמידעישע געשלעכט, פֶּאָן
 חפר דאן חפרישע געשלעכט.
 (לג) צלפחד זאָהן חפרים
 האַטטע קיינע זעהנע זאָנרערן
 מעכטער; דיא מעכטר צלפחד
 היעסען מחלה, נועה, חגלה,
 מלכה אונד תרצה. (לד) דיא
 געשלעכטער דעם מנשה ענט.
 היעלטען אָן געמוסטערטען:
 צווייא אונד פֶּינפֶּציג טויווענד
 זיעבען הונדערט. (לה) פֶּאָל.
 גענדע זינד דיא זעהנע אפרים
 נאָך איהרען געשלעכטערן:
 פֶּאָן שותלח דאן שותלחשע גע.
 שלעכט פֶּאָן בכר דאן בכרישע
 געשלעכט, פֶּאָן חחן דאן
 החנישע געשלעכט, (לו) אונד
 דיעועם זינד דיא זעהנע דעם
 שותלח, פֶּאָן ערן דאן ערנישע
 געשלעכט. (לז) דיא געשלעכטר
 דער זעהנע אפרים ענטהיעל.
 טען אָן געמוסטערטען, צווייא
 אונד דרייסיג טויווענד פֶּינף
 הונד.

וחמש

תרגום אונקלוס

ר ש י

זרעיה שקם: (לג) ושמידע זרעיה שמידע
 וחפר זרעיה חפר: (לג) וצלפחד בר חפר לא
 הוה ליה בנין אלהן בגן ושום בנת צלפחד
 מחלה ונועה חגלה מלכה ותרצה: (לד) אלין
 זרעיה מנשה ומניניהון חמשין וחרין אלפין
 ושבע מאה: (לה) אלין בני אפרים לזרעיהון
 לשותלח זרעיה שותלח לבכר זרעיה בכר
 לתחן זרעיה תחן: (לו) ואלין בני שותלח
 לערן זרעיה ערן: (לז) אלין זרעיה בני אפרים למניניהון חלחין וחרין אלפין

(לו) ואלה בני שותלח וגומר. שאר בני
 שותלח נקראו תולדותיהם ע"ש שותלח
 ומערן ילאת משפחה רבה ונקראת על שמו
 ונחשבו בני שותלח לשתי משפחות לא וחסוב
 ותמלא בפרשה זו נ"ו משפחות ומבני לוי'ת'
 הרי ס"ה זהו שנאמר כי אחס המעט וגומר
 ה"א מעט ה"א אחס חסרים ממספחת כל
 העמ' שהן שנעים אף זו הכנתי מיסודו של
 כ'משה הדרכן אך הולכתי לפחות ולהוסיף
 בדבריו:
 לאמירס

ב א ו ר

מלכה: (לג) וצלפחד בן חפר, הזכיר הכתוב בנומו בענוו שיאמר שקרבו לפני משה לתנוע
 חלק

הונדערט. ריעועס זינד דיא זעהנע יוסף, נאך איהרען גע- שלעכטערן: (לח) דיא זעהנע בנימין נאך איהרען געשלעכט- טערן: פֿאן בלע דאז בלעישע געשלעכט, פֿאן אשבל דאז אשבלישע געשלעכט, פֿאן אחרים דאז אחרמישע גע- שלעכט, (לט) פֿאן שפופס דאז שפופמישע געשלעכט, פֿאן חופס דאז חופמישע געשלעכט (מ) דיא זעהנע דעס בלע ווא- רען ארד אונד נעמן; פֿאן דיע- זען קאם דאז ארדישע אונד דאז נעמישע געשלעכט. (מא) ריעועס זינד דיא קיני דער בנימין נאך איהרען גע- שלעכטערן; איהרע געמוי- סטערטען ווארען אן דער צאהל פֿינף אונד פֿיערציג טויזענד, אונד זעכס הוני- דערט. (מב) פֿאָלגענדעס זינד דיא זעהנע דן נאך איהרען געשלעכטערן, פֿאן שוחם דאז שוחמישע גע- שלעכט, ריעועס זינד דיא גע-

וּחֲמִשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפַּחְתָּם: ס (לח) בְּנֵי בְּנִימִן לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבִלְע מִשְׁפַּחַת הַבְּלָעִי לְאַשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאֲשָׁבֵלִי לְאַחִירִים מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירִמִּי: (לט) לְשׂוּפֹס מִשְׁפַּחַת הַשׂוּפִמִּי לְחֹפִס מִשְׁפַּחַת הַחֹפִמִּי: (מ) וְיֵהוּ בְּנֵי בְּלַע אֲרֵד וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאֲרָדִי לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי: (מא) אֵלֶּה בְּנֵי בְּנִימִן לְמִשְׁפַּחְתָּם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וָאַרְבַּעִים אַלְפֵי וָשֵׁשׁ מֵאוֹת: ס (מב) אֵלֶּה בְּנֵי דָן לְמִשְׁפַּחְתָּם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת הַשׁוּחִמִּי אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת דָּן לְמִשְׁפַּחְתָּם: (מג) כָּל-

משפחה שלעכטער דעם דן, פֿאן רענען הערנאך מעהרערע געשלעכטער הערקאמען. (מג) אללע גע-

ר ש י

תרגום אונקלוס

(לח) לאחירם. הוא שמי טיכד למכרים ולפי שנקרא על שם יוסף שהיה שמיו ורם ממנו נקרא אחירם: (לט) שופס. הוא מופים על שם שהיה יוסף שפוף בין כאומות: (מב) לשוחם. הוא מושים: ושם

וּחֲמִשׁ מֵאוֹת אֵלֶּיךָ בְּנֵי יוֹסֵף לְזַרְעֵיחֶהוּן: (לח) בְּנֵי בְּנִימִן לְזַרְעֵיחֶהוּן לְבִלְע זַרְעִיחַ בְּלַע לְאַשְׁבֵּל זַרְעִיחַ אֲשָׁבֵל לְאַחִירִים זַרְעִיחַ אֲחִירִים: (לט) לְשׂוּפֹס זַרְעִיחַ שְׂוּפֹס לְחֹפִס זַרְעִיחַ חֹפִס: (מ) וְיֵהוּ בְּנֵי בְּלַע אֲרֵד וְנַעֲמָן זַרְעִיחַ הָאֲרָדִי לְנַעֲמָן זַרְעִיחַ נַעֲמָן: (מא) אֵלֶּיךָ בְּנֵי בְּנִימִן לְזַרְעֵיחֶהוּן וּמְנִיגֵיהוּן אַרְבַּעִין וְחֲמִשָּׁה אֲלָפִין וָשֵׁשׁ מֵאוֹת: (מב) אֵלֶּיךָ בְּנֵי דָן לְזַרְעֵיחֶהוּן לְשׁוּחָם זַרְעִיחַ שׁוּחָם אֵלֶּיךָ זַרְעִיחַ דָּן לְזַרְעֵיחֶהוּן: כל

ב א ו ר

חלק יבוסתן כי הן נכלל לאלכחחלק הארץ: (מב) לשוחם, הוא מושים האמור נפ' ויגש: אלה משפחה

מִשְׁפַּחַת הַשּׁוֹחֲמֵי לְפִקְדֵיהֶם
 אַרְבַּעַה וְשָׁשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת: ס (מד) בְּנֵי
 אֲשֶׁר לְמִשְׁפַּחְתָּם לְיִמְנָה
 מִשְׁפַּחַת הַיְמָנָה לְיִשׁוּי מִשְׁפַּחַת
 הַיְשׁוּי רְבִיעֵה מִשְׁפַּחַת
 הַבְּרִיעִי: (מה) לְבְנֵי בְרִיעֵה לְחֵבֶר
 מִשְׁפַּחַת הַחֲבֵרִי לְמִלְכֵיֶאל
 מִשְׁפַּחַת הַמִּלְכֵיֶאלִי: (מו) וְשֵׁם
 בֵּת־אֲשֶׁר שָׂרָח: (מז) אֵלֶּה
 מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֲשֶׁר לְפִקְדֵיהֶם
 שְׁלֹשָׁה וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת: ס (מח) בְּנֵי
 נַפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחְתָּם לְיַחְזָאֵל

תרגום אשכנזי קנא
 געשלעכטער, דיא פֿאן שוחם
 הערקאמען, ענטהיעלטען אן
 געמיסטערטען פֿיער אונד זעכ-
 ציג טויזענד אונד פֿיער הונ-
 דערט. (מד) דיא זאָהנע אשר
 נאך איהרען געשלעכטערן: פֿאן
 ימנה דאָז ימנהשע געשלעכט,
 פֿאן ישׁוּי דאָז ישׁוּישע גע-
 שלעכט, פֿאן ברִיעֵה דאָז
 ברִיעִישע געשלעכט, (מה) פֿאן
 רען זאָהנען ברִיעֵה קאם חבר
 דאָז חברישע געשלעכט, פֿאן
 מלכיאַל דאָז מלכיאלישע גע-
 שלעכט, (מו) אשר'ס טאָט-
 טער היעם שרַח. (מז) דיא גע-
 שלעכטער דער זאָהנע אשר
 ענטהיעלטען אן געמוסטער-
 טען דרײַא אונד פֿינפֿציג טוי-
 זענד אונד פֿיער הונדערט.
 (מח) דיא זאָהנע נפתלי נאך
 איהרען געשלעכטערן: פֿאן
 יחצאל דאָז יחצאלישע גע-
 שלעכט

משפחה

תרגום אונקלוס

ר ש י
 (מג) כָּל זְרַעִית שׁוֹחֵם לְמִנְיַגְיָהוּן שְׁתִּין וְאַרְבַּע
 נְחִיִּים מִנְאָה כֹּאן:
 אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: (מד) בְּנֵי אֲשֶׁר לְזֹרְעֵיחַהוּן
 לְיִמְנָה זְרַעִית יְמָנָה לְיִשׁוּי זְרַעִית לְבְרִיעֵה זְרַעִית בְּרִיעֵה: (מה) לְבְנֵי בְרִיעֵה
 לְחֵבֶר זְרַעִית חֵבֶר לְמִלְכֵיֶאל זְרַעִית מִלְכֵיֶאל: (מו) וְשׁוֹם בֵּת אֲשֶׁר שָׂרָח: (מז) אֵלִין
 זְרַעִית בְּנֵי אֲשֶׁר לְמִנְיַגְיָהוּן חֲמִשִּׁין וְחֵלְחָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: (מח) בְּנֵי נַפְתָּלִי
 לזרעיהוון

ב א ו ר

משפחה דן, כי חושים נחלק למשפחות רבות. (ראנ"ע): (מד) בני אשר, מחסר משפחה
 יזה שמונה כפ' ויגש ארבעה בני אשר: (מו) ושם בח אשר שרַח, לפי שהיתה קימת במינים
 מנאָה כֹּאן, (כז"י), וזה לשון הרמב"ן ואונקלוס מרגם ושם בת אמת אשר סרַח (ובתרגום
 אונקלוס שלפנינו אינו הנוסח הזה) נחכוון בזה לומר שהיתה בת יורשת מאביו, ולכן הזכירה
 כאשר יזכיר בנות כלפחד ותכנס בכלל לאלה מחלק הארץ, כי היתה בת אשת אשר מאיש אחר
 ולא היה לו בן והיתה נחלתו לבתו, לכך אמר ושם בת אשר ולא אמר ונת אשר שרַח, כי היתה
 שמה בת אשר ונקראת שרַח, ואם היתה במינים כדברי רש"י הנה היא כבנות כלפחד לנחלה ואם
 ממה משפחתה נטלה בעבורה, וע"ד הפסע היה לה משפחה גדולה תקרא על שמה, ותכנס
 בכלל אלה משפחות בני אשר, אבל לא יבנה הכתוב ליחסה אל האשה שיאמר למרח משפחה
 הסרמי

תרגום אשכנזי

שלעכט, פאן גוני דאן גונישע
געשלעכט, (מט) פאן יצר דאן
יצרישע געשלעכט, פאן שלם
דאן שלמישע געשלעכט.
(נ) דיעזעס זינד דיא געשלעכט-
טער דעס נפחלי נאך איהרען
פערשיעדענען אבטהיילונגען;
איהרע געמוסטערטען ווארען
אן דער צאהל פינף אונד פיער-
ציג טויזענד אונד פיער הונ-
דערט. (נא) אללע געמוסטער-
טען דער קינדער ישראל'ס ווא-
רען אן דער צאהל, זעכס
מאהל הונדערט אונד איין טוי-
זענד זיעכען הינדערט אונד
דרייסיג. (נב) דער עוויגע
רערעטע מיט משה אונד
שפראך: (נג) דיעזען וואלל דאן
לאנד, נאך אנצאהל דער נא-
מען, צום ערבנוטע, אויסגע-
טהיילט ווערדען; (נד) דיא

פ י נ ח ס כו

משפחת היחצאלי לגוני
משפחת הגוני: (מט) ליצר
משפחת היצרי לשלם משפחת
השממי: (נ) אלה משפחת נפתלי
למשפחתם ופקדיהם חמשה
וארבעים אלף וארבע מאות:
(נא) אלה פקודי בני ישראל שש-
מאות אלף וארף שבע מאות
ושלשים: פ שלישי

(נב) וידבר יהוה אל-משה לאמר:
(נג) לאלה תחלק הארץ בנחלה
במספר שמות: (נד) לרב תרבה

נחלו
צאה לריובע פאמיליע בעקעמט איין גרעסערעס
ערב

ר ש י

(נג) לאלה חלק הארץ. ולא לפחותים
מזן עשרים אף על פי שזאו לכלל עשרים
בטרם חלוק הארץ שהיו ז' שנים כנשו
ושבע חלקו ולא נטלו חלק בארץ אלא אלו
ת"ר אלף ואלף ואס היו לאחד מהם ששה
בנים לא נטלו אלא חלק אביהם לבדו:
(נד) לרב חרבה נחלמו. לשנט שהיה מרונה
באובלסין נתנו חלק רב ואף על פי שלא היו
החלקים שזים שהרי הכל לפי רצו השנט
חלקו החלקים לא עשו אלא על ידי גורל
והגורל היה על פי רוח הקודש כמו שמו'
בנבא בתרא. אלעזר הכהן היו מלוכס
באורים

תרגום אונקלוס

לזרעיהון ליחצא זרעית יחצא לגוני זרעית
גוני: (מט) ליצר זרעית יצר לשלם זרעית
שלם: (נ) אלין זרעית נפתלי לזרעיהון
ומניניהון ארבעין וחמשא אלפין וארבע
מאה: (נא) אלין מניני בני ישראל שיח מאה
וחד אלפין שבע מאה וחלחין: (נב) ומילין
עם משה למימר: (נג) לאלין תחפלב ארעא
באחסנא במנין שמהן: (נד) לסגיא תסגון
אחסנחון

ב א ו ר

הסרמי וקצר הענין. ע"כ: (נג) לאלה חלק הארץ, לאותן הסקודים הנזכרים, לכן הפסיק
במאמר הזה טרם הזכיר פקודי הלוי, כי הלויים לא יהיו בכלל חלוקת הארץ. ורש"י פירש
לאלה ולא לפחותים מן עשרים, אף על פי שזאו לכלל עשרים טרם חלוק הארץ, כי שבע שנים
כנשו ושבע שנים חלקו מכל חקיס לא נטלו כי אס אותם שש מאות אלף ואלף, ואס היה לאחד
ששה בנים לא נטלו אלא חלק אביהם לבדו, ופירש הרמב"ן בענין הזה, וזה לשינו: לאלה
חלק הארץ במספר שמוח, שיתנו לכל זכר לגלגלם חלק: (נד) לרב חרבה, שחלקו ארץ
ראובן לארבעה חלקים, למשפחת המנוכי המרונה על דרך משל חרבה נחלמו, ולמשפחת הפלטי
המעוטס

פ י נ ח ס כ ו

נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעִיט נַחֲלָתוֹ
אִישׁ לְפִי פְקֻדוֹ יִתֵּן נַחֲלָתוֹ:
(נה) אַךְ-בְּגוֹרֵל יַחֲלַק אֶת-הָאָרֶץ

לשמיח

הרגום אשכנוי קנב

ערבנוט, אונד דיא שווערע-
רע פֿאַמיליע איין קליינערעם
ערבנוט, יערעם ווירד נאך
דער אַנצאַהל איהרער גע-
מוסטערטען איין ערבנוט גע-

געבען; (נה) יעדאך זאלל דאז לאגד דורך דאז לאגאז פֿערטהיילט וועררען, אונד זאלל

איהר

חרגום אונקלוס

אֲחֻסְנֵהוּן וְלִזְעִירֵי תוֹעֲרוֹן אֲחֻסְנֵהוּן גְּבֵר
לְפָנַם מְנִיגוּהֵי תַחֲיִיב אֲחֻסְנֵהוּ: (נה) בָּרַם
בְּעֶדְבָּא תַחֲפִלַּג יַח אַרְעָא לְשִׁמְהוֹן שְׂכֻמֵי
אבהתהון

באורים ותומים ואמר ברוח הקידש אס
שנט פלוני עולה תחום פלוני עולה עמו
והשנטים היו תחומים ב"ב פתקין וי"ב
גבולים ב"ב פתקין יבללוס נקלפי והושא
מכנים ידו לתיכה ונוטל שני פתקין עולה
בידו פתק של שס שנטו ופתק של גבול
ולא נתחלקה הארץ במדה לפי שיש גבול מש"ב מחברו אלא בשומא בית כור רע כנגד בית סאה טוב
הכל לפי הדמים:

(נה) לשמיח

ב א ו ר

המעוטה תמעט, כי איש לפי פקודי המשפחה יתן נחלתו: (נה) אך בגורל יחלק, לשנטי
ישראל ולשמות מטות אבותם שהם שנים עשר מטות ינחלו אותם, וחזר ואמר על פי הגורל תחלק
נחלתו של מטה בין רב למעט, כי גם בין המשפחות יש גורל ויהיה חלק החנוכי ברוח אשר
יעלה לו הגורל, וחלק הפלאי ברוח אשר יעלה לו הגורל, אך נרבה לרב ונמעט למועט
במשפחות, והוא שנאמר בסדר אלה מסעי בני ישראל והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחותיכם
לרכובו ויגמר אל אשר ילא ויגמר למטות אבותיכם תנחלו, הנה שחיה הנחלה למשפחות
גבול ואל הרוח אשר ילא לו הגורל גם נרבה לרב ונמעט לאועט במשפחות, ואמר שחיה
למטות אבותם כלומר שחיה עשרה מטות, ע"כ מדברי הרמב"ן ז"ל. והנה צענין חלוקת הארץ
יש מחלוקת בין חכמינו ז"ל ביש נוחלים (דף ק"ז) למי נתחלקה אס ליוצאי מצרים או לבני הארץ,
ובנאור הכתובים כל אחד לפי דרכו, והאריכו בהם המפרשים הקדמונים רש"י ורמב"ן ורא"ש,
בפרשת ויחי ובמקום הזה, האין היתה החלוקה בגורל ואף על פיבן הרכו לרב והמעט למועט,
ומה לוחו בני יוסף אל יהושע כנוצר בכתוב (יהושע י"ז י"ד), ואנחנו לפרש פשוטו של מקרה
בחנו: יחלק את הארץ, את הוא סימן הפעול, ולכן בנינו התולדה יבוא עם הנושא, כמ"ס
בפרשת

ה מ ע מ ר

(נה) יחלק את הארץ, אמר המבאר: ,,את הוא סימן הפעול ולכן בנינו התולדה יבוא עם הנושא".
דע כי הרמב"ן באור לנתיבה כתב: לשפת עברית סגולה מיוחדת מכל שאר הלשונות כי בה אס גם
הפעול נושא המאמר יבוא ביחס הנוטה (שהוא את) כמו יחלק את הארץ וכדומה רבים, ולזה החליט
כי נוכל גם לאמר את השמים ונראים את התפוח נאבל. ואחריו הלך החכם בן זאב. חולם
לבני לא בן ידמה כי זה נגד חוקי ההגיון, עליהם נוסדו אדני כל לשון שיבוא מאמר מבלי יחס
הישר, לא בפועל ולא בנח, ולזה אומר: כי אך אס יקדים הפעל לנושא שאז נכלל בפעל גוף
סתמי (דמיון ונכפערזענליכע פֿירווארט עם) וא"כ כבר יש כאן יחס הישר או יבוא הנושא לפעמים
על משקל הנוטה כמו יחלק את הארץ (עם וועררע געטהיילט דמיון ונאבל נו). והנה בשאר
לשונות יבוא באופן הזה שתי מלות על משקל הישר כוודע; חולם בלשון עברית יבוא אך בכנוי
הנוסתר בפעל ביושר והשם ביחס הפעול, אך אס יקדים הנושא לפעל אין מקום ליחס הפעול,
ואשר יאמר את התפוח נאבל יחטא לדעתי נגד משפט הלשון. (ועיין תורת לשון עברית דכ"ס
פראג מהדווא מניינא חלק ג' ע"ד רס"ו).

לשמות מטות אבתם ינחלו: (כו)
 על פי הגורל תחלק נחלתו
 בין רב למעט: ס (כז) ואלה
 פקודי הלוי למשפחתם לגרשון
 משפחת הגרשני לקחת משפחת
 הקהתי למררי משפחת המררי:
 (כח) אלה משפחת לוי משפחת
 הלבני משפחת החברני משפחת
 המחלי משפחת המושי משפחת

איהנען נאך דען נאמען איה.
 רער פאטערליכען שטעטמע
 איהר ערבע אנגעוועזען ווער.
 דען: (כו) דורך דאן לאאן זאלל
 יעדס זיין ערבנוט צונעטהיילט
 וועררען, נאך דעם דיא פאמי.
 ליע צאהלרייך אדער שוואך
 אויס. (מ) פאלגענדעס זינד דיא
 געמוסטערטען דעם שטאמ.
 מעס לוי, נאך איהרען גע.
 שלעכטערן: פאן גרשון דאן
 גרשנישע געשלעכט, פאן
 קהת דאן קהת שע געשלעכט,
 פאן מררי דאן מררישע גע.
 שלעכט. (כח) פאלגענדעס
 זינד דיא געשלעכטער דעם

הקרחי

שטאמעס לוי: רער ליבנישע שטאם, דער חברונישע שטאם, דער מחלישע שטאם, דער מושישע

תרגום אונקלוס

ר ש י

אבהתהון יחסנון: (כו) על פום עדבא
 תחפלג אהסנתהון בין סגיאי לזעירי:
 (מ) ואלין מניני ליואי לזרעיחהון לגרשון
 זרעית גרשון לקחת זרעית קהת למררי
 זרעית מררי: (כח) אלין זרעית לוי זרעית
 לבני זרעית חברון זרעית מחלי זרעית

(נה) לשמות מטות אבותם. אלו יולאי
 מכרים שנה הכחוב נחלה זו מכל הנחלות
 שנמורה שכל הנחלות הקיים יורשים את
 המתים וכאן מתים יורשים את המתים ביחד
 שני אחים מיולאי מכרים שהיו להם בנים
 נבחי הארץ לזה אחד ולזה שלשה האחד נוטל
 חלק אחד והשלשה נוטלו שלשה שנאמר לאלה
 תחלק הארץ חזרה נחלתן אלל אבי אביהן
 וחלקו הכל בשוה והיו שנאמר לשמות מטות
 אבותם ינחלו שאמר שנטלו הבנים חלקיה

מושי

לפי האבות שילאו ממכרים ואלו מתחלה חלקיה למנין יולאי מכרים לא היו נוטלין אלו הכ' אלל
 שני חלקים עכשו נוטלו ארבעה חלקים: (נו) על פי הטורל. הגורל היה מדבר כמו שפירשתי
 מגיד שנתחלקה ברוח הקודש לכך נאמר על פי ה': אך בגורל יכאז יהושע וכלב וכן הוא אומר
 ויחבו לכלב את חברון כאשר דבר משה (שופט ס א') ואומר על פי ה' נחמו לו את העיר אשר שאל
 (יהושע י"ט): מטות אבותם יכאז גרים ועבדים: (נח) אלה משפחות הלוי. מסר כאן משפחת
 השמעי והעזראלי וקחת מן היזכרי:

אשר

ב א ו ר

בפרשת בראשית כסוק א', שנהם נושא המאמר הוא הפעול: (נו) ואלה פקודי הלוי יזכיר
 שלשה בתי אבות בכלל שהם גרסון קהת ומררי, ואמר זה יפירטם למשפחותם: (נח) משפחת
 הלבני, זיה משפחת הנרשני וחסר כאן משפחת שמעי: משפחת החברני, זהו משפחת הקהתי
 ומספח יכר בני יזכיר באמרו משפחת הקרחי, ואמר כך משפחת העמרמי, ומסרה משפחת
 העזראלי, ידעה הראב"ע שאותם החסדים לא היו להם בנים או היו להם וסתמו בלא בנים:
 משפחת המחלי משפחת המושי, הם משפחת מררי: משפחת הקרחי, יזכירו בעבור משפחת
 יזכר

הִקְרַחְתִּי וְקָהַת הוֹלֵד אֶת-עַמְרָם:
 (נט) וְשֵׁם אִשְׁתְּ עַמְרָם יוֹכָבֵד
 בַּת-לְוִי אֲשֶׁר יָלְדָה אֹתָהּ לְלוֹוִי
 בְּמִצְרַיִם וַתֵּלֶךְ לַעֲמֹרָם אֶת-
 אֶהֱרֹן וְאֶת-מֹשֶׁה וְאֵת מֵרִים
 אֶהֱתָם: (ס) וַיִּוָּלֵד לְאֶהֱרֹן אֶת-
 נָדָב וְאֶת-אֲבִיהוּא אֶת-אֶלְעָזָר
 וְאֶת-אִיתָמָר: (סא) וַיָּמָת נָדָב
 וְאֲבִיהוּא בְּהִקְרִיבָם אֲשֶׁר-זָרָה
 לְפָנָי יְהוָה: (סב) וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם
 שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אָלֶף כָּל-זָכָר
 מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה כִּי לֹא
 הִתְפַּקְדוּ בַתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי
 לֹא-נָתַן לָהֶם נַחֲלָה בַתּוֹךְ בְּנֵי

מושישע שטאם, דער קרח שע
 שטאם; קה צייגטע עמרם.
 (נט) עמרם'ס פרויא היעם
 יוכבד, טאכטער לוי, דיא
 איהם אין מצרים געבארען
 ווארדען, דיעזע געבאהר דעם
 עמרם, אהרן, משה, אונד
 איהרע. שוועסטער מרים.
 (ס) דעם אהרן ווארד געבא-
 רען, נדב, אביהוא, אלעזר
 אונד איתמר; (סא) נדב אונד
 אביהוא קאמען אום, אלס זיא
 פאר דען עוויגען געמיינעם
 פייער בראכטען. (סב) איהרע
 געמוסטערטען, געהמליך אל-
 לע מאננספערואנען, פאן איי-
 געם מאנאט אן אונד דארי-
 בער, בעליעפען זיך אויף דרייא
 אונד צוואנציג טויענד, דען אונ-
 טער דען קינדערן ישראל'ס וינד
 זיא ניכט געמוסטערט ווארען,
 ווייל זיא קיין ערבגוט אונטער
 דען קינדערן ישראל'ס בעקאמ-
 טען

ישראל

תרגום אונקלוס

ר ש י

מושי זרעיה קרח וקהת אוליד יח עמרם:
 (נט) ושום אשת עמרם יוכבד בת לוי וילידת
 יחה ללוי במצרים וילידת לעמרם יח אהרן
 ויח משה ויח מרים אחתהון: (ס) ואחיליד
 לאהרן יח נדב ויח אביהוא יח אלעזר
 ויח איתמר: (סא) ומית נדב ואביהוא

(נט) אשר ילדה אותה ללוי. אשתו ילדמה
 במלכים ואין הורמה במלכים כשוננסו
 לתיך המומה ילדמה והיא השלימה מנין
 שנעים שהרי בפרטן אי אמה מולא אלא
 ששים ומשע: (סב) כי לא התפקדו בתוך בני
 ישראל. להיות במנין בני עשרים שנה מה
 טעם כי לא נתן להם נחלה והמנין מנין
 עשרים שנה היו בני נחלה שנאמר איש לפי
 מקודיו

בקרו ביהון אשתא נוכריהא קדם יי: (סג) והוּוּ מְנִינִיהוּן עֲשָׂרִין וַחֲלָתָא אֶלְפִין כָּל
 דְּכוּרָא מִבְּרִיחָא וְלַעֲלִיא אַרְיָ לָא אַחְמַנְיָאוּ בְּגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַרְיָ לָא אַחְיָיְבַת לְהוּן
 אחסנא

ב א ו ר

לכר בן קהת וחסרה משפחת נסג וזכרי לילה: (נט) ושם אשח עמרם, זכירה בעבור כבוד
 בניה. (ראב"ע): אשר ילדה אותה, ולא הזכיר שם וילדמה לך קברה, וכן אשריאל אשר ילדה
 (ד"ה א' ו' י"ד): (סב) כי לא החפקדו, כנר מנואר ענין הרכנת הסלה הזאת בפרשת במדבר
 עיין שם: כי לא נתן להם נחלה, טעם על שלא נכללו במנין כל ישראל כי על אלה הסקודים
 נחמך

תרגום אשכנזי

פ י נ ח ס כו כו

מען. (סג) דיעזעס זינד אלוץ
דיא מוסטערונגען, וועלכע
משה אונד דער פריעסטער
אלעזר, אין דען געפילדען
מיאכ'ס, אס ירדן גענען ירחי,
מיט דען קינדערן ישראל'ס
פאָרגענאָממען. (סד) אונטער
דיעזען וואָר קיין מאָן פאָן דער
פאָרען מוסטערונג, וועלכע
משה אונד דער פריעסטער
אהרן אין דער וויסטע סיני מיט
דען קינדערן ישראל'ס פאָר-
גענאָממען; (סה) דען דער עוויג
גע האַטטע איבער זיא דען
אויסשפרוך געטהאָן זיא וואָלל-
טען אין דער וויסטע שטער-
בען; עס בליעב אלוץ קיין מאָן
פאָר איהנען איבריג, אויסער
כלב וואָהן יפנה, אונד יהושע
וואָהן נון.

כו (ה) דיא טעכטער צלפחד,

וואָהנס חפר, וואָהנס גלעד, וואָהנס מכיר, וואָהנס מנשה, פאָן דען שטעמען

ישראל: (סג) אלה פקודי משה
ואלעזר הכהן אשר פקדו את-
בני ישראל בערבת מואב על
ירדן ירחו: (סד) ובאלה לא-היה
איש מפקודי משה ואהרן הכהן
אשר פקדו את-בני ישראל
במדבר סיני: (סה) כי-אמר
יהוה להם מות ימתו במדבר
ולא-נותר מהם איש כי אם-
כלב בן-יפנה ויהושע בן-
נון: ס כו (ה) ותקרבנה
בנות צלפחד בן-חפר בן-גלעד
בן-מכיר בן-מנשה למשפחת

מנשה

מנשה

ר ש " י

פקודיו יותן נחלתו: (סד) ואלה לא היה
איש. אבל על הנשים לא נגזרה גזרת
המרגלים לפי שהן היו מחנכות את הארץ
האנשים אומרי'מנה ראש ונשונה מלוימה
(במדכ"ד) והנשי' אומרות מנה לנו אמוזה
לכך נסמכה פרשת בנות צלפחד לנאן:
(א) למשפחות

תרגום אונקלוס

אחכנא בגו בני ישראל: (סג) אלן
מניני משה ואלעזר כהנא די מנו ית בני
ישראל במשריא דמואב על ירדנא דירחו:
(סד) ובאלין לא היה גבר ממניני משה
ואהרן כהנא די מנו ית בני ישראל
במדבר סיני: (סה) ארי אמר יי להון מימת ימותון במדברא ולא אשתאר
מנהון אנש אלהיו כלב בר יפנה ויהושע בר נון:

כו (ה) וקריבא בנת צלפחד בר חפר בר גלעד בר מכיר בר מנשה לורעית

מנשה

ב א ו ר

נאמר איש לפי פקודיו יותן נחלתו והלויים לא לקחו חלק בארץ: (סג) אלה פקודי משה ואלעזר
על פקודי ישראל הוא אומר לא על פקודי כל ים, כי עליהם לא יאמר ונאלה לא היה איש
וגומר כי לא נגזרה גזרת ארבעים שנה על הלויים והעד שהיה אלעזר ופינחס עודם חיים. וכן
פירש רמב"ן וראב"ע: (סד) ובאלה לא היה איש מפקודי משה, כי יהושע וכלב אף שהיו
מפקודי משה לא נמנו עמה כי היו מנן ששים ומעלה, ומה שאמר ולא נותר מהם איש כי אם
כלב וגומר דזה לומר שנשארו ולא ממו כשאר הכקודים. מדנני הימנ'ן: